

Roosendaal: Raadhuisstraat 49

Dit gebouw bestaat uit een woonhuis, een tussenlid en een koestal annex schuur.

Het rechthoekige woonhuis bestaat uit twee bouwlagen en een zadeldak met aan de voorzijde een schildeind. Het tussenlid is smaller dan het woonhuis en de stal. Het bestaat deels uit een bouwlaag (noordwestzijde) en deels uit twee bouwlagen (zuid-oostzijde) met een asymmetrisch zadeldak. De rechthoekige schuur bestaat uit één bouwlaag en een asymmetrisch zadeldak. Het dak van de stal en van het tussenlid vormen één geheel.

Bouwgeschiedenis:

Het pand Raadhuisstraat heeft een ingewikkelde bouwgeschiedenis, die bij een bouwhistorische opname (een verkenning) niet geheel is te doorgronden. Temeer omdat slechts de buitenmuren zichtbaar zijn. Balklagen zijn niet in zicht, alle kappen zijn aan het eind van de 19de eeuw vernieuwd.

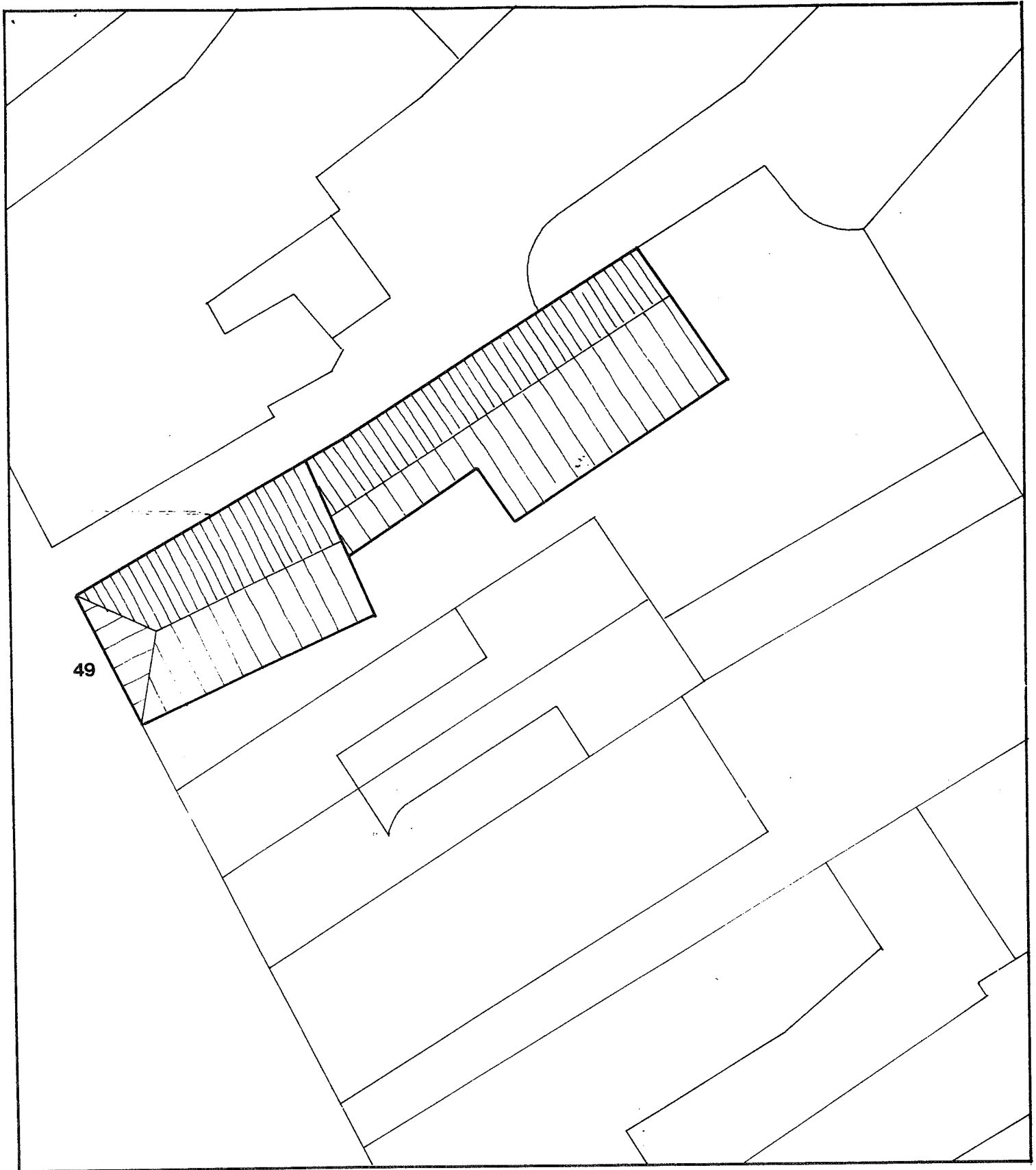
De begane grond van het voorste deel van het huidige pand dateert uit de 17de eeuw en vormde oorspronkelijk vermoedelijk het bakstenen voorhuis van een stadsboerderij. Tegen de achtergevel van dit voorhuis sloot een stal aan, die mogelijk was opgetrokken in vakwerk of in hout. Het rechthoekige voorhuis bestond uit één bouwlaag en een zadeldak, waarvan de nok evenwijdig lag aan de Raadhuisstraat. Van de 17de-eeuwse stal is op dit moment niets bekend.

De voorste delen van van de beide zijgevels van het huidige pand vertonen op de begane grond 17de-eeuws metselwerk met gemengde gelige, groenige, roze en oranjeachtige baksteen. De maten van de baksteen zijn 3,9 à 4,3 x 8,0 à 8,5 x 16,5 à 18 cm: tien lagen meten 51 cm. In de noordwesthoek van het 17de-eeuwse gebouw bevond zich een rechthoekige kelder, waarvan de zoldering uit houten balken bestond. Hiervan zijn de ankers behouden.

De poort tussen Raadhuisstraat 49 en 45 (ten noordwesten van het huis) dateert in oorsprong waarschijnlijk ook uit de 17de eeuw. De klezoortjes bij de steensponning in de poort wijzen hierop. Bij de vernieuwing van de poort in de 18de eeuw is de bakstenen penant tegen de woning Raadhuisstraat 49 vrijwel geheel behouden: alleen aan de voorzijde is een nieuwe klamp aangebracht.

In de 18de eeuw is het 17de-eeuwse voorhuis met één bouwlaag verhoogd. Het voorhuis bestond toen uit twee bouwlagen en een schilddak. De ankers in de zijgevels hebben aan het bovineind een gaatje. De spijker in dit gaatje verbond het anker met de muurplaat.

Op de kadastrale kaart van 1823 blijkt het pand een uitgebreide achterbouw te hebben. Vermoedelijk is deze in twee of drie fasen tot stand gekomen, die in de 18de en de vroege 19de eeuw zijn te dateren. Het achterhuis beslaat de volle breedte van het voorhuis. Het bestond uit één bouwlaag en een kap (een samengestelde kap?). Vermoedelijk is het noordwestelijke deel in de 18de eeuw tot stand gekomen (hierop lijken de ankers met spijkergaatjes te wijzen) en het zuidoostelijke deel in het

afbeelding 2:
kaplan, getekend naar het huidige kadastrale plan (ca 1984)

afbeelding 1:
 kadastrale situatie van de Raadhuisstraat in 1823 (Kadastrale Atlas Roosendaal en Nispen 1823)

bijlagen:

1: situatie 1823 (Kadastrale Atlas Roosendaal en Nispen 1823)

2: kapplan, getekend naar het huidige kadastrale plan (ca 1984)

opname: 14 en 28 februari 1992

uitwerking: april/mei 1992

Jan van der Hoeve

Bart Klück

begin van de 19de eeuw (de ankers van dit bouwdeel hebben een eenvoudiger model). Tegen de achtergevel stond een aanbouw (vermoedelijke een stal/ schuur) uit de vroege 19de eeuw. Volgens de huidige eigenaar bevond zich in de noordwestmuur een steen met de datering: 1805.

In ca 1890 is het pand verbouwd tot het huidige complex. Het oude voor- en achterhuis zijn verbouwd tot een groot herenhuis van twee bouwlagen en een kap. Hiervoor is het voorhuis met ongeveer een meter verhoogd en het achterhuis met een volledige verdieping. De aanbouw is voor het grootste deel afgebroken en vervangen door het huidige tussenlid en de stal annex schuur.

Beschrijving kap;

De gehele kap dateert uit ca 1890. Er zijn geen oudere onderdelen herplaatst of hergebruikt.

Beschrijving kelders:

In het 17de-eeuwse pand bevond zich, zoals reeds opgemerkt, een rechthoekige kelder. Deze kelder had een zoldering, die bestond uit enkelvoudige balklaag en houten delen. In de noordwestmuur zijn de ankers van de balklaag nog zichtbaar. Daaruit blijkt tevens dat de zoldering ongeveer 40 cm boven het maaiveld lag. De zoldering van de kelder is verzaagd en vervolgens is de begane grond geegaliseerd.

Ook in het huidige pand bevindt zich een kelder. Deze is onder het tussenlid gesitueerd en dateert volgens de eigenaar van het pand uit ca 1890. De zoldering van de kelder wordt gevormd door ijzeren balken en bakstenen troggewelfjes.

Belangrijke oude bouwfragmenten:

- drie 17de-eeuwse ankers in de noordwestgevel
- 17de-eeuws sieranker in de zuidoostgevel (vermoedelijk herplaatst, vanuit de voorgevel)
- 18de-eeuwse ankers met spijkergaatjes in de beide langsgewels (verhoging van het voorhuis en het voormalige achterhuis)
- vermoedelijk zijn nog grote delen van de oude balklagen op de begane grond behouden gebleven
- hardstenen pomp tegen de zuidoostgevel (ca 1800)

Interieur:

Het woonhuis heeft nog voor een belangrijk deel zijn oorspronkelijke indeling uit ca 1890. Vele oorspronkelijke interieurelementen zijn behouden: onder andere de stucplafonds in de voor- en achterkamer, de schouw in de achterkamer, het stucplafond en de onderslagbalk met fraai bewerkte consoles in de gang en de trap (het bordes op de verdieping is beschilderd als ingelegd parket).

De werkkamer heeft een interieur uit de jaren dertig, met onder andere een lambrisering.

Ook de koestal (met hooizolder) is nog nagenoeg oorspronkelijk.